

JÄRJESTÄ KOIRATAPAHTUMA NUORILLE!

JÄRJESTÄ KOIRATAPAHTUMA NUORILLE!

Käsissäsi on Suomen Kennelliiton Nuorisotoimikunnan kokoama opas, jonka ideoiden avulla voi toteuttaa nuorille suunnatun koiratapahtuman. Oppaan ohjeita voi myös hyödyntää osana nuorten koirakerhon ja/tai koirakesäleirin ohjelmaa tai kun muun tapahtuman yhteydessä halutaan tarjota omaa ohjelmaa koirista kiinnostuneille nuorille.

Oppaaseen on koottu erilaisia aktiviteetteja, joita voi järjestää koirien kanssa tai kokonaan ilman koiria.

#laumassa

SUOMEN KENNELLIITTO

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry on perustettu vuonna 1889 ja se on Pohjoismaiden vanhin valtakunnallinen koira-alan asiantuntijajärjestö sekä koirien omistajien, kasvattajien ja harrastajien edunvalvoja. Kennelliiton tarkoituksena on luoda hyvät edellytykset koirien hyvinvoinnille ja koiranpidolle suomalaisessa yhteiskunnassa niin, että koira on luonteva osa suomalaista elämänmuotoa. Laajan ja monipuolisen toimintakentän keskiössä ovat noin 136 000 jäsentä, joista noin 2 000 on koiraharrastusyhdistyksiä. Alueellisesti ja paikallisesti Kennelliittoa edustavat 19 kennelpiiriä. Kennelliitto edistää rekisteröityjen koirien vastuullista omistamista, kasvattamista ja käyttöä. Tavoitteena on terve, hyväluonteinen, käyttöominaisuuksiltaan ja rakenteeltaan sekä ulkomuodoltaan rodunomainen, hyvinvoiva koira. Kennelliitto vaalii suomalaisen koiranjalostuksen perinteitä erityisesti kotimaisten rotujen osalta. Kennelliitto on kansainvälisen koiratoiminnan vaikuttaja ja asiantuntija.

TURVALLISUUS NUORTEN KOIRATAPAHTUMISSA

Tapahtuman järjestäjällä on vastuu ja velvollisuus siitä, että tapahtuma on turvallinen kaikille osapuolille. Nuorisotapahtumissa tulee huomioida osallistujien ikä. Ennakointi on merkittävä osa turvallisuutta ja sen avulla voidaan ennaltaehkäistä monia ongelmia jo etukäteen.

Mikäli järjestetty tapahtuma on pieni tai lyhytkestoinen ei erillisiä turvallisuussuunnitelmia vaadita. Jos kuitenkin tapahtuman mittakaava on merkittävä (odotetaan satoja osallistujia) on tapahtumalle laadittava turvallisuussuunnitelma. Turvallisuussuunnitelma on asiakirja joka tapahtumanjärjestäjä laatii poliisille tapahtuman yleisötilaisuuden järjestämislomituksen liitteeksi. Suunnitelman tulee sisältää tapahtuman nimi, vastuuhenkilöt ja heidän yhteystietonsa, yleiskuvaus ja aikataulu sekä arvioitu osallistujamäärä perusteluineen. Näiden lisäksi turvallisuussuunnitelmaan sisältyy olennaisesti riskianalyysi, eli järjestäjän tulee arvioida mitkä riskit ovat mahdollisia tapahtuman aikana ja miten niitä vältetään. Vaikka turvallisuussuunnitelman laatiminen voi kuulostaa työläältä ja hankalalta, niin ei kannata sen takia luopua suunnitelmasta järjestää koiratapahtumaa isommalle yleisölle. Useimmilla tiloilla kuten kouluilla, liikunta- halleilla ja nuorisotiloilla on omat turvallisuussuunnitelmansa, jotka voi liittää suoraan ilmoitukseen yleisötilaisuudesta.

Ruokaviraston ohjeen mukaan eläinkilpailun tai -näyttelyn järjestäjä on vastuussa tapahtuman järjestämisestä ja sen turvallisuudesta. Tapahtuma ei saa tarpeettomasti vaarantaa eläinten hyvinvointia. Kilpailuun osallistuvien tai näytteillä pidettävien eläinten lisäksi huomiota on kiinnitettävä myös kilpailussa mahdollisesti käytettävien kohde-eläinten hyvinvointiin. Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäjän vastuu ei poista eläintä kilpailuttavan tai näyttelyttävän henkilön vastuuta. Eläimen kilpailuttajalla tai näytteilleasettajalla on vastuu, että hänen hallinnassaan oleva eläin on riittävän hyvässä fyysisessä ja psyykkisessä kunnossa osallistumaan tapahtumaan, ja että eläintä käsitellään ja kohdellaan asianmukaisesti

SISÄLTÖ

GoHau! nuorten oma koiratapahtuma.....	6
Lajiesittelypäivät	11
Agility	13
Junior handler	15
PK-Jälki.....	17
Rally-toko	21
Toko	23
Nosework.....	25
Mejä	27
Haku	29
Koirattomien nuorten päivä	31
Nuori koirataituri -kilpailu	33
Koirataito -kurssi.....	41
Tutustu myös muihin oppaisiimme.....	42

GoHau! Nuorten oma koiratapahtuma

GoHau! pitää sisällään erilaisia nuorille suunnattuja tehtävapistettä, joita voi varioida tapahtuman koon, talkoilijoiden sekä tilan puitteissa. Suosituimpia koirallisia aktiviteettejä tapahtumassa ovat ikoninen Houkutusten Highway sekä lapsi ja koira kilpailu sekä lelu-koirakilpailu. Tapahtumassa voi olla myös erilaisia pelipisteitä, joissa ei tarvitse olla koira mukana osallistuakseen. Askartelu sekä piirtäminen ovat suosittua puuhastelua GoHau:ssa.

GoHau! on nuorille suunnattu matalan kynnyksen koiratapahtuma, jossa on tekemistä niin koirallisille kuin koirattomille. Tapahtuma on kiusaamisvapaa.

Kohdeyleisö	Koirista kiinnostuneet lapset ja nuoret
Aika	4–8 tuntia.
Ikäraja	4–18 -vuotiaat.
Osallistujamäärä	Ei rajattu.
Missä	Erillisenä tapahtumana, jossain näkyvässä ja helposti tavoitettavassa paikassa TAI koiranäyttelyn tai muun isomman koiratapahtuman yhteydessä.
Järjestäviä henkilöitä	5–20 hlöä (osa voi olla nuoria).
Tavoite ja tarkoitus	Tarjota mielekästä koiratoimintaa nuorille matalalla kynnyksellä ja osallistuminen on mahdollista myös ilman omaa koira.
Mainostus	Tapahtumaa kannattaa mainostaa hyvissä ajoin paikallisesti paikallislehtien ilmaistapahtuma listoilla ja paikallisradioissa), ilmoituksilla esim. koulujen ilmoitustauluilla (jos lukukauden aikana), paikallisilla nuorisotaloilla, sosiaalisen median eri palstoilla, laittaa ilmoitus omalle kennelpiirille tiedoksi lisättäväksi verkkosivuille ja sosiaaliseen mediaan, paikallisia koirakerhoja kannattaa pyytää jakamaan tietoa jäsenilleen. HUOM! Kennelliiton nuorten tapahtumakalenteriin on myös mahdollista lisätä tieto tapahtumasta ja julkaista ilmoitus Kennelliiton Nuorten some-kanavissa.

Mahdolliset ohjelmanumerot:

- Houkutusten Highway
- Herkku Formulat
- Tietovisa tapahtuma-alueella kiertäen
- Heitä lelua -kisa (tarkkuusheitto)
- Kiihdytyskisa
- Taidenäyttely: koirataidetta, koirien palkintoja, koirien kuvista, eri roduista nuorten tekemiä julisteita
- Käden taidot -non stop -työpaja: esimerkkinä narulelujen teko tai näyttelyhihnan punominen
- Lapsi & koira -kilpailu
- Lelukoira -kilpailu
- Piirtämistä ja askartelua
- Lelukoira agilityä
- Junior handler -kilpailu
- Eri harrastuslajien esittely-pisteitä, tai voi oman koiran kanssa käydä testaamassa, jotain lajia esim. rally-toko
- Kaveri- ja/tai lukukoirien rapsuttelu/lukupiste

Ohjelma:

Valitkaa edellä mainituista (aina voi myös keksiä itse lisää) tapahtumaanne sopivia aktiviteetteja, jotka aikataulutetaan ohjelmaan sopivaksi. Kannattaa huomioida, että tarjolla on jokaiselle jotakin (myös ilman koira paikalle saapuville nuorille). Kaikkia ei tarvitse toteuttaa, mutta liian yksipuoliseksi ohjelmaa ei kannata myöskään jättää.

Ohjelmaa kannattaa olla tarjolla, jos mahdollista, useampia eri toimintoja yhtä aikaa, jotta mahdolliselle yleisölle riittää myös seurattavaa. Osan pisteistä voi pitää pyörimässä koko tapahtuman ajan non-stoppina ja osan voi aikatauluttaa tiettyihin kellonaikoihin (jotka kannattaa ilmoittaa tapahtuman mainostuksessa etukäteen).

Lisäksi voitte etsiä ja pyytää paikallisia koiraharrastajia esiintymään tapahtumaan. Esimerkiksi koiratanssin, tai lajinäytöksen muodossa.

Tarvikkeet:

Kennelliiton Nuorisotoimikunnalla on lainattava Go Hau -järjestämistarpeisto, joka on pakattu isoon pehmeään pyörälliseen matkalaukkuun, joka pitää sisällään:

- GoHau kehänauhaa
- A3 kokoisia GoHau ilmeen roll uppeja
- A4 kokoisia rollup kylttejä (Houkutusten highway, Herkkuformula, Pelipiste, Info, Kädentaito)
- Ulkokäyttöön soveltuva kangas GoHau! ilmeellä
- Kennelliiton nuorten jakotavaraa
- Ohjeet pisteiden järjestämiseksi

Toteutusohjeet suosituimmille pisteille:

Houkutusten Highway

Sisältö: Tule testaamaan selviääkö koirasi luoksetulosta sortumatta matkan houkutuksiin!

Tilaa tarvitaan noin 10-15 metrin pituisen kujan. Keskelle jätetään tyhjä tila koiran kulkea ja molemmille sivuille ripotellaan erilaisia houkutuksia, kuten nameja, leluja sekä puruluita.

Koira kiinnitetään pitkään liinaan ja omistaja menee houkutusten kujan toiseen päähän kutsumaan koira.

Omistaja kutsuu koira ja tästä otetaan aikaa. Tarkoituksena nähdä tuleeko koira suoraan omistajan luokse, vai sortuuuko tämä houkutuksiin. Nopeimmat palkitaan!

Tarvitsemasi tarvikkeet:

- Pitkä liina
- Ruokakuppeja
- Nameja
- Leluja
- Puruluita
- Ajanottovälineet
- Kirjaustarvikkeet

Henkilöitä toteutukseen:

2 henkilöä

Lähtettäjä ja vastaanottaja/kellottaja

Lelukoira-kilpailu

Sisältö: alle 10-vuotiaille lapsille ja heidän pehmoelä koirilleen. Hyvän mielen kilpailu, joka jäljittelee Junior handler-kilpailua.

Tarvitsemasi tarvikkeet:

- Numerolappuja
- Hakaneuloja numerolapun kiinnitykseen
- Tussi
- Palkinnot 1-4 esim isot ruusukkeet ovat hienoja.
- Iloista mieltä
- Kehänauhaa

Henkilöitä toteutukseen:

Ilmoittautumisten vastaanottaja, tuomari sekä kehäsihteeri.

Kädentaidot esimerkkinä narulelujen teko.

Sisältö:

Tällä pisteellä toteutetaan avustetusti erilaisia askarteluja, riippuen oman talkooporukan osaamistaidoista. Jos osaamista löytyy esim narulelujen tekemiseen alla lueteltu tarvikkeet.

Tarvitsemasi tarvikkeet:

- Saksia
- Iso pöytä
- Tuoleja
- Roskiksia
- Matonkuteita reilusti ja eri väreissä.
- Tulostettuna muutama kappale narulelujen teko-ohjetta

Henkilöitä toteutukseen:

1–2 ketkä neuvovat narulelun teossa.

NUORILLE SUUNNATUN LAJIESITTELYPÄIVÄN RUNKO

Tätä runkoa täydentävät lajikohtaiset lisätietokortit.

Noin 2 kk ennen tapahtumaa

Päätä ajankohta	Huomioi nuorten mahdollisesti vaatima kuljetusapu vanhemmilta ja koulujen loma-ajat.
Päätä paikka	Huomioi mahdollinen julkisten liikennevälineiden käyttö. Kysy sopivia järjestämispaikkoja kennelpiiriltä, paikallisilta koirakerhoilta, kunnan liikunta- tai vapaa-ajantoimesta.
Päätä kohderyhmä	Onko ikärajausta? Halutaanko tarjota harjoittelumahdollisuus jo lajiin tutustuneille nuorille, tarvitaanko kaksi ryhmää? Harjoitukseen tulevan koiran tulee olla ihmisystävällinen.
Sovi kouluttajat	Huomioi kouluttajan taito kommunikoida nuorten kanssa. Alkuvaiheen lajiesittelyissä kouluttajan ei tarvitse olla Suomen kovinta kilpailukärkeä, vaan sosiaalinen, helposti lähestyttävä harrastaja, joka opastaa nuoria rauhallisesti ja turvallisesti, riittää.
Suunnittele ohjelma	Päätä samalla koulutuksen pituus. Uusien lajien omaksuminen vaatii pienen teoriaosuuden ennen käytännön toimiin ryhtymistä.
Hae mahdolliset luvat	Selvitä kennelpiiriltä tai paikallisilta viranomaisilta tarpeelliset luvat.

Noin 1 kk ennen tapahtumaa

Aloita markkinointi	Kennelpiirin nettisivut & some, SKL Nuorten IG & Facebook, Koiramme-lehden nuorisopalsta (dead line n. 3kk ennen ilmestymistä), Kennelliiton Nuorten Tapahtumakalenteri- netissä, tulostetut esitteet kennelpiirin muissa tapahtumissa, koiraportaalien tapahtumakalenterit/ somen koira-aiheiset keskustelupalstat, kouluissa ilmoittaminen esimerkiksi ilmoitustaululla tai kunnan nuorisotiloissa/-julkaisussa.
Ota vastaan ilmoittautumiset	Nimellinen osallistumismaksu sitouttaa nuoret osallistumaan.

Kaksi viikkoa ennen tapahtumaa

Välineet ja materiaalit	Huolehdi, että käytössä on tarvittavat välineet ja materiaalit. Varaa kakkapusseja ja nameja järjestäjien puolesta.
--------------------------------	---

Noin viikko ennen tapahtumaa

Infokirje	Toimita infokirje tai -sähköposti osallistujille ja kouluttajille
Eväät	Hanki mahdolliset tarjottavat, esim. mehu, jokin pieni suolapala

Tapahtuman aikana

Tavoitettavuus	Pidä mukana ”päivystävä puhelin” vanhempien soittojen varalta.
-----------------------	--

Tapahtuman jälkeen

Rahaliikenne	Tilitä mahdolliset ilmoittautumismaksut
Raportointi	Raportoi tarvittaessa tapahtumasta yhdistykselle (esim. vuosikertomusta)
Tiedotus	Lehtijutut edustamasi yhdistyksen lehteen ja/tai Koiramme-lehteen ovat tervetulleita

Muita huomioitavia asioita

Kilpailu	Päivän päätteeksi voi järjestää leikkimielisen lajiin liittyvän kilpailun. Jos järjestät useita lajiesittelypäiviä, voi niiden kilpailuista kehittää ”lajiliigan”.
-----------------	--

LAJIKOHTAISET LISÄTIETOKORTIT

1. Agility
2. Junior handler
3. PK-Jälki
4. Rally-toko
5. Toko
6. Nosework
7. Mejä
8. Haku

LAJIESITTELYPÄIVÄN RUNKO / LAJIKOHTAINEN LISÄTIETOKORTTI

1. AGILITY

Agility koostuu viidestä eri lajimuodosta, jotka ovat agility, hyppy, hoopers, snooker ja gamblers. Agility ja hyppy ovat ns perinteisempiä agilityn lajimuotoja, kun taas hoopers, snooker ja gamblers uudempiä lajimuotoja, joissa osassa ei ole edes kaikkia esteitä käytössä kuten perusagilityssä.

2 kk ennen tapahtumaa

Aika	Kesto noin 2–3 h
Paikka	Agilityyn tarkoitettu halli tai ulkokenttä. Esteiden siirtäminen muualle yksittäistä tapahtuma varten ei ole yleensä järkevää.
Kohderyhmän rajaus	Esimerkiksi 10–17-vuotiaat nuoret. Koirien ikärajaus kannattaa miettiä myös valmiiksi (halutaanko tarjota mahdollisuus myös pennuille vai ei, tarvitaanko yläikärajaa).
Kouluttajat	Kokenut lajin harrastaja, joka osaa kouluttaa agilitya turvallisesti. Noin viisi koirakkoa/kouluttaja on sopiva määrä.
Ohjelma	Aluksi teoriaosuus tai -kerta ilman omia koiria (kesto 0,5–1 h). Ohjaajien koirat voivat olla esimerkkeinä, jolloin voidaan näyttää myös haastavampien esteiden suoritusta, kuten keppejä tai kontaktiesteitä. Tämän jälkeen käytännön harjoitukset osallistujille. Vaikka paljon pystyykin tekemään myös ilman esteitä, on lajiin tutustujista paras päästä kokeilemaan oikeita agilityesteitä. Kokeiltavia esteitä voivat olla esimerkiksi matalat hyppyt ja putket. Harjoituksissa tulee huomioida koiran ikä ja kehitystaso. Mahdollisille kokeneemmille koirakoille voidaan tarjota ratatreeni.
Mahdolliset luvat	Mahdolliset paikkakuntakohtaiset luvat.

1 kk ennen tapahtumaa

Markkinointi	Ilmoitus voi olla hyvä viedä myös agilityhallien seinille.
Ilmoittautumiset	Ilmoittautumisessa oleelliset tiedot: osallistuja ikä, koiran ikä, koiran rotu, kokemus lajista

Kaksi viikkoa ennen tapahtumaa

Välineet ja materiaalit	Liina ja hanskat liinan pitäjälle.
--------------------------------	------------------------------------

Viikko ennen tapahtumaa

Infokirje	Muistuta ottamaan mukaan: Tavallinen talutin (ei fleksiä), nameja ja leluja, mahdollinen naksutin, vettä ja vesikuppi, koiran rokotustodistus. Muistuta ulkoiluttamaan ja lämmittelemään koira hyvin ennen harjoituksia. Liitä infokirjeen mukaan mahdolliset hallin/kentän säännöt.
------------------	--

Tapahtuman aikana

Huolehdi, että kaikki pääsevät harjoittelemaan yhtä paljon. Tarvittaessa kelloa. Varmista, että kaikki koirakat treenaavat omalla tasollaan ja että koirat pidetään lämpimänä omaa vuoroa odoteltaessa. Jaa ryhmä tarvittaessa useampaan osaan.

LAJIESITTELYPÄIVÄN RUNKO / LAJIKOHTAINEN LISÄTIETOKORTTI:

2. JUNIOR HANDLER

1–2 kk ennen tapahtumaa

Aika	Lajiesittelypäivän kesto noin 2 tuntia. Voidaan toteuttaa myös iltatoteutuksena.
Paikka	Ulkokenttä, puisto tai sisähalli. Tilaa harjoittelulle on hyvä varata vähintään 150 m2 (esim. kehän koko 10*15 metriä).
Kohderyhmän rajaus	Noin 10–17-vuotiaat, lajia vielä harrastamattomat nuoret voivat hyvin harjoitella keskenään, eli ikäryhmää ei yleensä tarvitse rajata kapeammaksi.
Tietoa lajista	Kennelliiton nettisivuilla on JH-tietopaketti, säännöt ja ohjeet sekä muita dokumentteja, joista löydät paljon tietoa lajista.
Kouluttajat	Entinen junior handler tai aktiivinen näyttelyharrastaja.
Ohjelma	Kysy alussa, minkälainen harrastustausta osallistujilla on. Mahdollisesti lyhyt teoriaosuus (kerro, mitä kehässä tehdään) Koiran palkkaaminen Koiran liikuttaminen yksilöliikkeissä: kolmio ja/tai edestakaiset liikkeet Koiran liikuttaminen ryhmässä Koiran seisottaminen (vapaasti/asetellen) Hampaiden näyttäminen (ei välttämätön tässä vaiheessa)
Mahdolliset luvat	Lupa käytetyn ulkokentän omistajalta tai haltijalta. Mahdolliset paikkakuntakohtaiset luvat.

1 kk ennen tapahtumaa

Markkinointi	Paikalliset somekanavat, junior handler -somekanavat.
---------------------	---

Kaksi viikkoa ennen tapahtumaa

Ilmoittautumiset	Ilmoittautumisessa oleelliset tiedot: nuoren ikä, koiran ikä, koiran rotu, kokemus lajista, sähköposti. Ilmoittautuminen voi olla auki vielä muutama päivää ennen tapahtumaa.
Markkinointi	Paikalliset somekanavat, junior handler -somekanavat.

Muutama päivä-viikko ennen tapahtumaa

Välineet ja materiaalit	Varmista, että sinulla on muutama näyttelyhihna varoiksi, nameja, trimmauspöytä päivää varten
Infokirje	Muistuta ottamaan mukaan nameja, vesikuppi ja vettä sekä näyttelyhihna (jos on)

Tapahtuman aikana

Huolehdi, että kaikki pääsevät harjoittelemaan koiralle sopivalla näyttelyhihnalla. Mikäli osallistujia on paljon ja kouluttajia useampi, mieti ryhmiin jako (esim. esittäjän iän mukaan tai koiran koon mukaan). Vältä pitkiä odotusjaksoja, tee harjoitukset mieluummin osissa, niin että jokainen saa esim. tehdä edestakaisin peräkkäin vs. yksi osallistuja kerrallaan kaikki harjoitukset putkeen.

LAJIESITTELYPÄIVÄN RUNKO / LAJIKOHTAINEN LISÄTIETOKORTTI:

3. PK-JÄLKI (pelto, nurmikko tai metsä)

Noin 2 kk ennen tapahtumaa

Päätä ajankohta/aika	Lajiesittelypäivän kesto noin 3–6 tuntia. Voidaan toteuttaa myös ilta toteutuksena. Huomioi nuorten mahdollisesti vaatima kuljetusapu vanhemmilta ja koulujen loma-ajat. Jälkeä voi harrastaa vain sulan maan aikana.
Päätä paikka	Ulkona maastossa. Riippuu jäljen lajista, missä harjoitus pidetään eli tehdäänkö jäljet metsään, nurmikolle vai pelolle. Huomioi mahdollinen julkisten liikennevälineiden käyttö. Kysy sopivia järjestämispaikkoja kennelpiiriltä, paikallisilta koirakerhoilta, kunnan liikunta- tai vapaa-ajantoimesta.
Päätä kohderyhmä	Ikäsuositus 10–25-vuotiaat nuoret, kaikki koirat tervetulleita, ei tarvita ennako-osaamista. Ryhmät voidaan jakaa kokemuksen perusteella. Harjoituksiin tulevan koiran tulee olla ihmisystävällinen.
Sovi kouluttajat	Jälkiharrastaja esim. paikallisesta PK-seurasta tai Kennelpiirin PK-jaostosta. Huomioi kouluttajan taito kommunikoida nuorten kanssa, sosiaalinen, helposti lähestyttävä harrastaja, joka opastaa nuoria rauhallisesti ja turvallisesti.

<p>Ohjelma</p>	<p>Päätä koulutuksen pituus. Uusien lajien omaksuminen vaatii pienen teoriaosuuden ennen käytännön toimiin ryhtymistä.</p> <p>Lyhyt teoriaosuus, sisältö esim.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jälkikokeet - alusta - jäljenteon perusteet - huomioitava jäljenteko aika, pituus, tuulensuunta jne - mitä eroa on pelto-/nurmikko-/metsäajäljellä - kuka voi jäljestää - missä voi jäljestää ja millaisia lupia tarvitaan - esinetyöskentely - jäljen tekemiseen tarvittavat välineet - videoita koirien PK-jäljestämisestä (nenätyöskentely, esineilmaisu, jana jne.) <p>Näytetään jäljen tallaaminen sekä demokoiralla jäljen ajaminen</p> <p>Jäljen tekemiseen osallistuvat ohjaajat.</p> <p>Jäljen ajaminen koirien kanssa yksitellen</p> <p>Palaute: Mitä/miten tästä eteenpäin</p> <p>Aikatauluta valmiiksi eri osiot.</p>
<p>Hae mahdolliset luvat</p>	<p>Selvitä kennelpiiriltä tai paikallisilta viranomaisilta tarpeelliset luvat tai maanomistajalta (varsinkin vieraalle pellolle ei saa mennä ilman lupaa). Ota huomioon, että jäljen tekemiseen tarvittava alue on aloittelevalla koiralla n.15–30 m ja jälkien väliin kanttaa jättää vähintään 3 m tilaa</p>

Noi 1 kk ennen tapahtumaa

<p>Aloita markkinointi</p>	<p>Kennelpiirin nettisivut & some (IG, FB), SKL Nuorten IG & Facebook, Koiramme-lehden nuorisopalsta (dead line n. 3kk ennen ilmestymistä), Kennelliiton Nuorten Tapahtumakalenteri- netissä, tulostetut esitteet kennelpiirin muissa tapahtumissa, koiraportaalien tapahtumakalenterit/somen koira-aiheiset keskustelupalstat, kouluissa ilmoittaminen esimerkiksi ilmoitustaululla tai kunnan nuorisotiloissa/-julkaisuissa.</p>
-----------------------------------	--

Ota vastaan ilmoittautumiset	Nimellinen osallistumismaksu sitouttaa nuoret osallistumaan. Ilmoittautumisessa oleelliset tiedot: nimi, ikä, puh.nro, koiranrotu, kokemus jne.
-------------------------------------	--

Kaksi viikkoa ennen tapahtumaa

Välineet ja materiaalit	Huolehdi, että käytössä on tarvittavat välineet ja materiaalit. Paaluja (kasvituet, kepit) merkkamaan mistä jäljet alkavat, pitkiä jälkiliinoja tai pitkiä talutushihnoja. Varaa kakkapusseja ja nameja järjestäjien puolesta.
--------------------------------	--

Noin viikko ennen tapahtumaa

Infokirje ja alkujärjestelyt	Toimita infokirje tai -sähköposti osallistujille ja kouluttajille. Muistuta nameista, pitkästä taluttimesta n. 1,5–2 metriä Ajo-ohje ja kulkuyhteydet jos paikalle on haastavaa löytää. Kouluttajien ja osallistujien määrän mukaan, mieti ryhmiin jako (esim. osallistujien iän, koirien koon tai kokeuksien mukaan). Varmista vielä kouluttajien/avustajien tulo ja että tietävät tehtävänsä.
Eväät/tarjottavat	Hanki mahdolliset tarjottavat, esim. mehu (jos mahdollista myös lämmin juotava), jokin pieni suolapala

Tapahtuman aikana

Tavoitettavuus	Pidä mukana ”päivystävä puhelin” vanhempien soittojen varalta. Muista <u>siivota</u> alue huolella, jotta maanomistaja antaa toistekin luvan tapahtumalle.
-----------------------	---

Tapahtuman jälkeen

Rahaliikenne	Tilitä mahdolliset ilmoittautumismaksut
Raportointi	Raportoi tarvittaessa tapahtumasta yhdistykselle (esim. vuosikertomus)
Tiedotus	Lehtijutut edustamasi yhdistyksen lehteen ja/tai Koiramme-lehteen, someen, FB-sivulle jne.

Muita huomioitavia asioita

Kannustetaan lajista kiinnostuneet perustamaan ”treeniryhmä”.

Ole vaikka yhteyshenkilönä ”treeniryhmälle”, kysy kouluttajalta mahdollisesta ”jatkokurssista”.

LAJIESITTELYPÄIVÄN RUNKO / LAJIKOHTAINEN LISÄTIETOKORTTI:

4. RALLY-TOKO

2 kk ennen tapahtumaa

Aika	Lajiesittelypäivän kesto noin 3 tuntia. Voidaan toteuttaa myös iltatoteutuksena.
Paikka	Ulkokenttä tai sisähalli. Tilaa harjoittelulle on hyvä varata vähintään 150 m ² (esim. kehän koko 10 m X 15 m).
Kohderyhmän rajaus	Alaikäraja suositus 10 vuotta. Sopiva ryhmäkoko 6–8 nuorta/kouluttaja. <i>Kohdenna vielä, onko koulutus vasta-alkajille vai jo koiraa kouluttaneille. Harjoitukset voidaan soveltaa molemmille kohderyhmille.</i>
Kouluttajat	Kokenut lajin harrastaja.
Ohjelma	Lyhyt teoriaosuus, jossa käydään läpi lajin perusteet ja tutustutaan alokasluokan kyltteihin. <i>Youtubessa on hyviä videoita kylttien suorittamisesta. riippuen osallistujien tasosta, koiran oppimisen ja palkkauksen perusteet kannattaa käydä läpi.</i> Ohjaajien koirat voivat näyttää demokoirina edistyneempiäkin suorituksia. <i>tarvittaessa demokoiria voidaan korvata videoilla.</i> Rataharjoitus. Harjoitteet pidetään lyhyinä. Harjoituksissa voidaan tehdä sekä suorituksia yksi koira kerrallaan että harjoituksia, joissa kaikki harjoittelevat yhtä aikaa esimerkiksi samaa liikettä tai osa-aluetta. <i>kerro miten harrastusta on mahdollista jatkaa kotona ja onko jossain mahdollista päästä ohjattuihin harjoituksiin.</i>
Mahdolliset luvat	Lupa käytetyn ulkokentän omistajalta (esim. kaupungin puistotoimi). Muut mahdolliset paikkakuntaکوhtaaiset luvat.

1 kk ennen tapahtumaa

Markkinointi	(Ilmoitus paikallisten koiraharrastushallien seinille) <i>sosiaaliseen mediaan</i>
Ilmoittautumiset	Ilmoittautumisessa oleelliset tiedot: osallistujan ikä, koiran rotu, koiran ikä, osallistujan kokemus lajista <i>ja koiran kouluttamisesta</i>

Kaksi viikkoa ennen tapahtumaa

Välineet ja materiaalit	Rally-tokon kyltit ja kylttitelineet, kartiot (väh. 4 kpl), tarvittaessa kehänauhaa
--------------------------------	---

Viikko ennen tapahtumaa

Infokirje	Muistuta ottamaan mukaan: tavallinen kaulapanta tai valjaat sekä tavallinen talutin, koiralle palkanameja tai -lelu
------------------	---

Tapahtuman aikana

Huolehdi, että kaikki pääsevät harjoittelemaan useampia eri kylttejä ja tekemään lyhyen rataharjoitteen, jolloin opettelu on kokonaisvaltaista.

LAJIESITTELYPÄIVÄN RUNKO / LAJIKOHTAINEN LISÄTIETOKORTTI:

5. TOKO

2 kk ennen tapahtumaa

Aika	Lajiesittelypäivän kesto noin 3 tuntia. Voidaan toteuttaa myös iltatoteutuksena.
Paikka	Ulkokenttä tai sisähalli. Tilaa harjoittelulle on hyvä varata vähintään 150 m ² . Ota kuitenkin huomioon, että kilpailukehän koko on ALO/AVO-luokissa 20x30 m ja VOI/EVL-luokissa suositellaan suurempaa kehää.
Kohderyhmän rajaus	Noin 10–17-vuotiaat, lajia vielä harrastamattomat nuoret voivat hyvin harjoitella keskenään, eli ikäryhmää ei yleensä tarvitse rajata kapeammaksi.
Kouluttajat	Kennelliiton TOKO-nuori, aktiivinen harrastaja, kilpailija tai tuomari.
Ohjelma	Lyhyt teoriaosuus Koiran palkkaaminen Mahdollinen näytös kokeneempien koirien kanssa <i>you-tubessa myös hyviä videoita, joilla voidaan tarvittaessa korvata demokoiria.</i> Lajiharjoitukset tutustuen erilaisiin liikkeisiin ja niiden eri osioihin Kuinka jatkan lajin parissa? <i>miten voi harjoitella kotona, onko mahdollista päästä johonkin ryhmään?</i>
Mahdolliset luvat	Lupa käytetyn ulkokentän omistajalta tai haltijalta, muut mahdolliset paikkakunta-kohtaiset luvat

1 kk ennen tapahtumaa

Markkinointi	(Markkinoidessa on hyvä muistuttaa osallistujia säänmu- kaisten varusteiden tarpeesta, jos tapahtuma on ulkoken- tällä.) <i>markkinointi sosiaalisessa mediassa.</i>
Ilmoittautumiset	Ilmoittautumisessa oleelliset tiedot: osallistujan ikä, koi- ran rotu, koiran ikä, osallistujan kokemus lajista <i>ja koiran kouluttamisesta</i>

Kaksi viikkoa ennen tapahtumaa

Välineet ja materiaalit	Tarvittaessa TOKO-hyppy, noutokapuloita (eri kokoisia) + ohjatun noudon kapulat, tunnarikapulat, kartioita, ruutumerkit, sääntökirja. Makupaloja, leluja, liina, hanskat liinan pitäjälle. Tarvittaessa lisäksi kehänauhaa.
--------------------------------	---

Viikko ennen tapahtumaa

Infokirje	Muistuta ottamaan mukaan nameja ja leluja, panta ja hihna, sään mukaiset varusteet sekä vettä ja kuppi.
------------------	---

Tapahtuman aikana

Huolehdi, että kaikki pääsevät harjoittelemaan koiralle sopivalla osaamistasolla. Huolehdi myös, että kaikki pääsevät harjoittelemaan yhtä paljon ja jokainen nuori saisi onnistumisen ja oivaltamisen kokemuksia. Mikäli osallistujia on paljon ja kouluttajia useampi, mieti ryhmiin jako (esim. osaamistason mukaan). Ota huomioon sää: viileällä kelillä on hyvä ottaa huomioon koirien ja ohjaajien odotusajat.

LAJIESITTELYPÄIVÄN RUNKO / LAJIKOHTAINEN LISÄTIETOKORTTI:

6. NOSEWORK

2 kk ennen tapahtumaa

Aika	Lajiesittelypäivän kesto noin 3–4 tuntia. Voidaan toteuttaa myös iltatoteutuksena.
Paikka	Jokin sisätila, jonne koiria voi tuoda esim. luokkahuone tai kerhotila. Tilassa olisi hyvä olla useampi huone käytössä. Tilaan tulee olla osallistujille sekä tila, johon voidaan tehdä hajuharjoitteita. Ulkotila on mahdollinen mutta haastava aloittelijoille.
Kohderyhmän rajaus	Alaikäraja suositus 10 vuotta. Sopiva ryhmäkoko 6–8 nuorta/kouluttaja. Kohdenna vielä, onko koulutus vasta-alkajille vai jo koiraa kouluttaneille. Harjoitukset voidaan soveltaa molemmille kohderyhmille.
Kouluttajat	Kokenut lajin harrastaja.
Ohjelma	Lyhyt teoriaosuus, jossa käydään läpi lajin perusteet ja tutustutaan harjoittelun perusteisiin. Ohjaajien koirat voivat näyttää demokoirina edistyneempiäkin suorituksia tai tarvittaessa demokoiria voidaan korvata videoilla. Harjoitteet pidetään lyhyinä. Harjoituksissa tehdään suorituksia yksi koira kerrallaan. Kerro miten harrastusta on mahdollista jatkaa kotona ja onko jossain mahdollista päästä ohjattuihin harjoituksiin.
Mahdolliset luvat	Lupa tuoda koulutustilaan koiria ja tehdä hajukätköjä, jos teet hajukätköjä rakenteisiin. Nosework kisapaikat huomioi 3 viikon harrastuskielto tilassa ennen virallista koetta.

1 kk ennen tapahtumaa

Markkinointi	Ilmoitus paikallisten koiraharrastushallien seinille ja sosiaaliseen mediaan.
Ilmoittautumiset	Ilmoittautumisessa oleelliset tiedot: osallistujan ikä, koiran rotu, koiran ikä, osallistujan kokemus lajista ja koiran kouluttamisesta. Huomio juoksuiset koirat, voiko ottaa osallistumaan.

Kaksi viikkoa ennen tapahtumaa

Välineet ja materiaalit	Nosework -välineistö: hajut, hajukohteet, pihdit, purkit ja kouluttajan edellyttämät välineet. Usein kouluttajilla on mukanaan välineistö mutta varmista tämä aina etukäteen.
Infokirje	Muistuta ottamaan mukaan: tavallinen kaulapanta tai valjaat sekä tavallinen talutin tai liina, koiralle herkullisia tuoksuvia palkkanameja. Kouluttajan edellyttämät mahdolliset muut välineet.

Tapahtuman aikana

Huolehdi, että kaikki pääsevät harjoittelemaan tasapuolisesta ja koirat saavat harjoitella yksin halutessaan kohtaamatta muita koirakoita. Osallistujat näkevät, miten hajuja käsitellään.

LAJIESITTELYPÄIVÄN RUNKO / LAJIKOHTAINEN LISÄTIETOKORTTI:

7. MEJÄ

2 kk ennen tapahtumaa

Aika	Lajiesittelypäivän kesto noin 3–6 tuntia. Voidaan toteuttaa myös iltatoteutuksena tai kahdelle päivälle jaettuna (jäljen teko&kokeilu).
Paikka	Ulkona metsämaastossa.
Kohderyhmän rajaus	Noin 10–17-vuotiaat, kaikki koirat tervetulleita, ei tarvita ennakko-osaamista
Kouluttajat	Mejä-harrastaja esimerkiksi paikallisesta metsästysseurasta.
Ohjelma	Lyhyt teoriaosuus, sisältö esimerkiksi: Mejäkokeiden tarkoitus Jäljenteon perusteet Missä voi harjoitella jäljestämistä ja millaisia lupia vaaditaan Kokeen kulku & kesto Jäljen tekemiseen tarvittavat välineet (liina, veri, merkkaukset, sorkka) Testijäljet voi tehdä edellispäivänä valmiiksi tai jäljet tehdään yhdessä ja kokeillaan seuraavana päivänä (pienet n. 100 m pätkät riittävät, ei täysmittaisia koejälkiä) Näytetään jäljen suunnistamisen alkeet, jäljen merkkaukset ja teko sekä demokoiralla jäljen ajaminen (tai nuoret saa kokeilla omalla koiralla pieniä pätkiä) Jäljen purku Jäljen tekeminen osallistuvat ohjaajat Jäljen ajaminen koirien kanssa yksitellen Palaute: ”mitä tästä eteenpäin” Aikatauluta päivä ja sen osiot valmiiksi
Mahdolliset luvat	Lupa maanomistajalta. Ota huomioon, että jos halutaan tarjota nuorille mahdollisuus kokeilla omalla koiralla, tarvitaan useampi jälki (1 koira/jälki), testijäljen ei tarvitse olla kovinkaan pitkä, tapahtumia kannattaa tehdä jäljelle useampia. Testijäljet on hyvä tehdä paikkoihin, jossa näkyvyys mahdollistaa muille nuorille mahdollisuuden seurata suorittavaa koiraa kauempaa.

1 kk ennen tapahtumaa

Markkinointi	Ei erityishuomioita
Ilmoittautumiset	Ilmoittautumisessa oleelliset tiedot: ikä, koiran rotu, kokemus

Kaksi viikkoa ennen tapahtumaa

Välineet ja materiaalit	Verta, jälkimerkkejä, 6 m pitkä jälkiliina, sorkka kaadoksi.
--------------------------------	--

Viikko ennen tapahtumaa

Infokirje	Ajo-ohje, jos paikalle on haastavaa löytää navigaattorilla.
Mahdolliset tarjottavat	Mielellään lämmintä juotavaa ja jotain pientä syötävää, koska päivän aikana voi tulla herkästi kylmä.
Muuta	Aikatauluta valmiiksi eri osiot, maasto kannattaa kartoittaa etukäteen ja suunnitella etteivät jäljet ole liian lähellä toisiaan. Yksi koira liikkeelle kerralla.

Tapahtuman aikana

Mikäli osallistujia on paljon ja kouluttajia useampi, mieti ryhmiin jako (esim. osallistujan iän mukaan tai koiran koon mukaan). Varmista, että kaikki lupautuneet avustajat ovat tulossa ja tietävät tehtävänsä. Muista siivota alue kunnollisesti, jotta maanomistaja antaa toistekin luvan tapahtumalle.

LAJIESITTELYPÄIVÄN RUNKO / LAJIKOHTAINEN LISÄTIETOKORTTI:

8. HAKU

2 kk ennen tapahtumaa

Aika	Kesto noin 3-4 h
Paikka	Tarkoitukseen sopiva metsä (aluskasvillisuus ei saisi olla liian tiheää varsinkin aloittelevien koirakoiden kanssa), tilaa kannattaa varata vähintään 100*200 m. Ota huomioon, että koulutuspäivän aikana voi tulla tarve käyttää wc:tä, joten helpoin on hyödyntää esim. jonkin koiraseuran maastoja, joista löytyy esim. puucee.
Kohderyhmän rajaus	Esimerkiksi 10–17-vuotiaat nuoret. Koirien ikärajaus kannattaa miettiä myös valmiiksi (halutaanko tarjota mahdollisuus myös pennuille vai ei, tarvitaanko yläikärajaa). Koiraa pitäisi pystyä pitämään vapaana tai vaihtoehtoisesti kytkettynä pitkään liinaan harjoitusten aikana.
Kouluttajat	Kokenut lajin harrastaja, joka osaa auttaa lajin aloittamisessa. Maksimissaan kymmenen koirakkoa/kouluttaja/päivä on sopiva määrä.
Ohjelma	Aluksi teoriaosuus tai -kerta ilman omia koiria (kesto 0,5-1 h). Ohjaajien koirat voivat olla esimerkkeinä, jolloin voidaan näyttää myös esimerkiksi koevalmiita suorituksia. Kuvailtaan, miten maalimies toimii ja miten koiraa olisi hyvä palkita. Kuinka hakuharrastus aloitetaan? Tämän jälkeen käytännön harjoitukset osallistujille. Harjoitukset voivat olla aivan alkeistasoisia, kuten maalimies piiloutuu koiran nähdessä sen samalla koiraa innostaen palkka mukanaan. Harjoituksissa tulee huomioida etenkin koiran ikä ja kehitystaso. Mahdollisille kokeneemmille koirakoille voidaan tarjota koirakon sen hetkisen osaamisen mukainen harjoitus. On tärkeää muistaa antaa jokaisella koirakolle yksilöllistä ja kannustavaa palautetta.
Mahdolliset luvat	Lupa maanomistajalta/metsästysseuralta metsän käyttöön. Muut mahdolliset paikkakuntakohtaiset luvat.

1 kk ennen tapahtumaa

Markkinointi	Ilmoituksessa on hyvä huomioida, että päivän aikana välttämättömiä varusteita ovat säänkestävät vaatteet, paikanpäällä ollaan koko päivä koiran kanssa (voiko koira olla autossa eli voiko vanhemmat olla mukana), koiran ”soveltuvuus” lajiin, eli koiran tulee olla ihmisystävällinen
Ilmoittautumiset	Ilmoittautumisessa oleelliset tiedot: osallistuja ikä, koiran ikä, koiran rotu, kokemus lajista.

Kaksi viikkoa ennen tapahtumaa

Välineet ja materiaalit	PK-valjaat ja rulla esittelyä varten, liina, hanskat (liinan pitäjää varten), leluja, pakastepurkkeja, joihin voi laittaa koirille nameja, pressuja piiloutumiseen, merkkejä hakuradan merkkaukseen
--------------------------------	---

Viikko ennen tapahtumaa

Infokirje	Muistuta ottamaan mukaan: Leveä kaulain tai valjaat, koiralle mieluisia nameja ja leluja, säänkestävät varusteet ohjaajalle, purkkeja, joihin namit voi laittaa, mahdollinen naksutin, vettä ja vesikuppi, koiran rokotustodistus. Muistuta ulkoiluttamaan ja lämmittelemään koira hyvin ennen harjoituksia. Liitä infokirjeen mukaan mahdolliset hakuradan säännöt, jos harjoittelette jonkin seuran maastoissa.
Mahdolliset tarjottavat	Mielellään lämmintä juotavaa ja jotain pientä syötävää, koska päivän aikana voi tulla herkästi kylmä.

Tapahtuman aikana

<p>Huolehdi, että kaikki pääsevät harjoittelemaan yhtä paljon. Tarvittaessa kellota. Varmista, että kaikki koirakot treenaavat omalla tasollaan ja että koirat pidetään lämpimänä omaa vuoroa odoteltaessa. Jaa ryhmä tarvittaessa useampaan osaan. Ota huomioon maastoharjoituksia suunnitellessa sää ja tuulen suunta sekä se, että harjoituksista ei tulisi liian haastavia varsinkin aloitteleville koirakoille. Tärkeintä on, että jokainen kokisi onnistumisen ja oivaltamisen iloa.</p>

KOIRATTOMIEN NUORTEN PÄIVÄ

1–2 kk ennen tapahtumaa

Aika	2 tuntia
Paikka	Mieluiten tilava sisätila. Tilaa harjoittelulle on hyvä varata vähintään 200 m ² .
Kohderyhmän rajaus	Nuoret, joilla ei ole perheessä koira, max. 20 nuorta
Vetäjät	4–5 henkilöä
Koirat	8 kpl (kaverikoiria ja/tai järjestäjien koiria)
Ohjelma	Ota yhteys alueesi kaverikoiraavastaavaan, kerro tapahtuman idea ja pyydä olemaan yhteydessä sopiviin kaverikoiiriin. Sovi, milloin koirat tulevat paikalle ja mitä heiltä odotetaan. Pyydä kaverikoiraohjaajia kertomaan, jos koira osaa jotain erityistä/pitää erityisesti jostain. Esim. voi ottaa mukaan harjan, jos koira saa harjata.

1 kk ennen tapahtumaa

Markkinointi	Paikalliset somekanavat. Someryhmät: lastentapahtumat, puskaradio. Voi julkaista ”teaserin”, jossa kerrotaan tapahtumasta ja milloin ilmoittautuminen aukeaa.
---------------------	---

Kaksi viikkoa ennen tapahtumaa

Mahdolliset luvat	Kuvauslupa nuorten vanhemmilta ilmoittautumisen yhteydessä, mikäli tapahtumassa kuvataan.
Ilmoittautumiset	Ilmoittautumisessa oleelliset tiedot: nuoren ikä, nimi, kuvauslupa, sähköposti.
Markkinointi	Kuvallinen mainos, joka julkaistaan viikkoa ennen viimeistä osallistumispäivää. Tapahtuma täyttyy tyypillisesti viimeisinä päivinä, eli ilmoittautuminen kannattaa pitää auki vielä pari päivää ennen tapahtuman ajankohtaa.

Muutama päivä–viikko ennen tapahtumaa

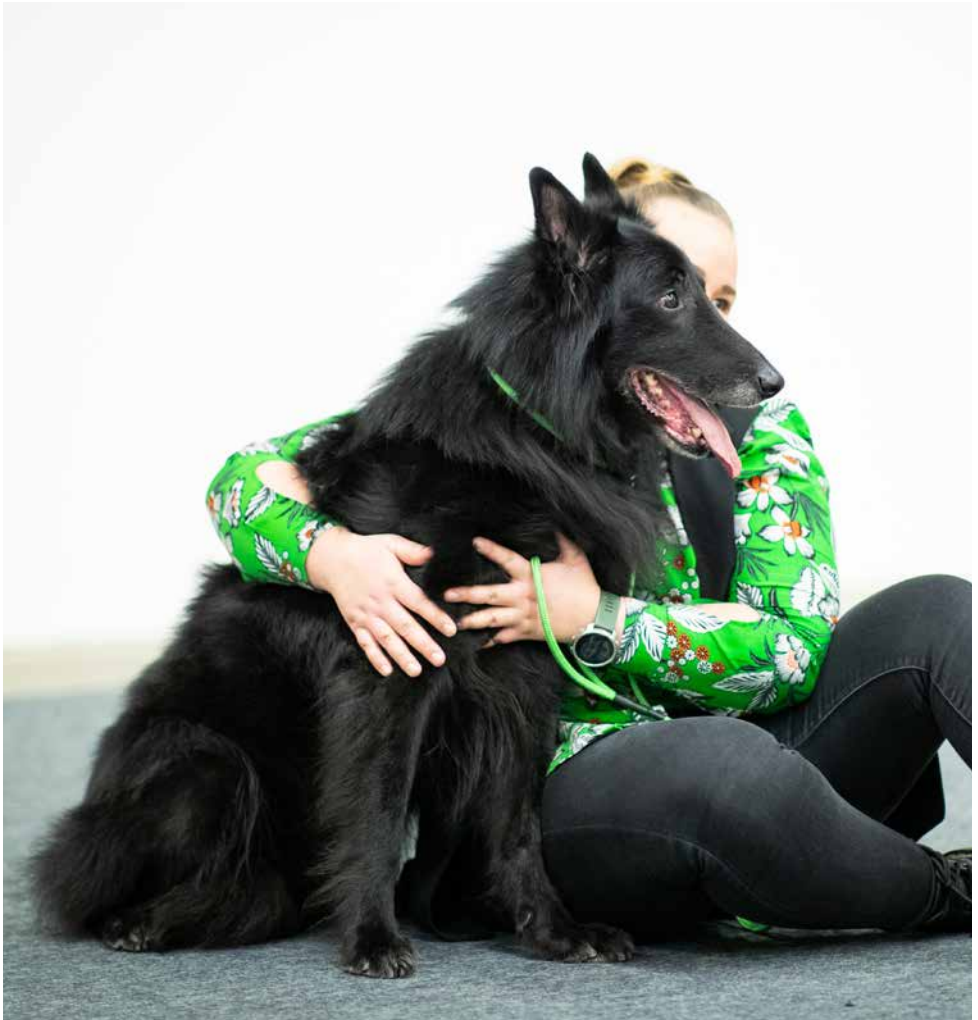
Infokirje	Muistuta aikataulusta ja kerro osoite.
Tarjoilut	Hanki tapahtumaan esim. keksejä/hedelmiä ja mehua/limua.

Tapahtuman aikana

Aluksi ohjaajat saavat esitellä koiransa ja nuorille ohjeistetaan, miten koiraa kuuluu lähestyä oikeaoppisesti. Tämän jälkeen jako kolmeen tai neljään ryhmään. Ohjelmanumeroina on esimerkiksi temppujen tekoa koiran kanssa, koiran rapsuttelua, harjaamista, kävelyttämistä ja jutustelua, koirarotujen arvailua ja piirtämistä. Ryhmät siirtyivät ohjelmanumerosta toiseen x ajan jälkeen. Puolelta välissä voi olla tauko, jolloin nuoret voi syödä tarjoiluja ja koirat levätä.

Tärkeä viestiä, että koirattomana nuorena voi myös harrastaa. Ohjeistetaan vastuullisen koiranhankintaan ja tarjotaan tietoa koirista yleisesti sekä koiraroduista.

NUORI KOIRATAITURI-KILPAILU

Tapahtuma on 12–17-vuotiaille nuorille suunnattu epävirallinen kilpailu, jossa kannustetaan mukavaan harrastamiseen yhdessä koirien kanssa. Kilpailu koostuu tehtävistä, joissa kartoitetaan nuoren tietoja, taitoja ja osaamista koiranhallinnassa ja koiratietoudessa.

SÄÄNNÖT

- Kilpailuun osallistuvan koiran tulee olla terve
- Juoksuinen narttu ei saa osallistua kilpailuun
- Koiraa ei voi vaihtaa kesken kilpailun
- Kilpailuun osallistuvan koiran tulee olla kilpailijan hallittavissa koko kilpailun ajan

Kilpailun kulku

- Koirakolla on ennalta määrätty enimmäisaika suorittaa annettuja tehtäviä, tavoitteena on kerätä mahdollisimman paljon pisteitä
- Järjestäjä valitsee tehtävistä soveliaimmat tai keksii itse sopivia tehtäviä kilpailijoille
- Kilpailun kesto ja maksimipistemäärä riippuvat valittujen tehtävien määrästä ja vaikeusasteesta
- Tehtävät ovat arvoltaan 1–3 pistettä
- Tehtävät suoritetaan niille merkityillä tietyillä alueilla
- Jokaista tehtävää saa yrittää suorittaa kolme kertaa, jonka jälkeen pitää viimeistään vaihtaa tehtävää
  - Tehtävää voi yrittää uudestaan suoritettuaan välissä jonkun muun tehtävän onnistuneesti
- Jokaisen oikein suoritettua tehtävää voi tehdä vain kerran
- Tuomari näyttää vihreän kortin, kun tehtävä on suoritettu ja punaisen kortin, kun tehtävää ei ole hyväksytty
- Koiraa saa kehua ja kannustaa tehtävien aikana
- Nameja tai leluja saa käyttää suorituksen aikana
- Kilpailussa palkitaan kaikki tai kolme eniten pisteitä kerännyttä koirakkoa
- Näiden lisäksi palkitaan kilpailun tsemppari
- Kilpailun voittaja on koirakko, joka on kerännyt eniten pisteitä
- Pisteiden mennessä tasan, voittaja on se, joka saanut eniten 3 pisteen suorituksia

Hihnalukka

- Kilpailu on mahdollista järjestää myös hihnalukkana
- Koira pidetään kytkettynä koko kilpailun ajan
- Koiran hinnan on oltava vähintään 2m pitkä

TEHTÄVÄT

Kolmen pisteen tehtävät:

KOIRALLISIA TEHTÄVIÄ:

1. Miniagilityrata 1

- Radalla on hyppy, toinen hyppy, (ja mutkalla oleva putki HUOM! ei hihnaluokassa) jonka jälkeen tullaan takaisin hyppy ja toinen hyppy
- Jos rima putoaa, tulee kilpailijan nostaa se itse ja jatkaa samasta kohtaa eteenpäin
- Jos koira menee esteen ohi tai suorittaa sen väärältä puolelta, tulee kilpailijan korjata se ja jatkaa samasta kohtaa eteenpäin
- Koirakon tulee suorittaa hyväksytysti kaikki annetut viisi estettä, jotta voi jatkaa toiseen tehtävään

2. Miniagilityrata 2

- Rata koostuu hypystä, agilitypujottelusta ja toisesta hypystä
- Jos rima putoaa, tulee kilpailijan nostaa se itse ja jatkaa samasta kohtaa eteenpäin
- Jos koira suorittaa pujottelun väärin, tulee kilpailijan korjata se ja jatkaa joko samasta kohtaa eteenpäin tai aloittaa pujottelu alusta
- Koirakon tulee suorittaa hyväksytysti kaikki kolme estettä, jotta voi jatkaa toiseen tehtävään

3. Kaukokäskyt

- Koira käsketään maahan merkityn viivan kohdalla, koira voi olla hihnassa tai vapaana
- Kilpailija siirtyy n. metrin päähän merkityn viivan kohdalle
- Koira ohjataan ensin istumaan, sitten seisomaan, sitten istumaan ja viimeiseksi maahan
- Käskyjen lisäksi saa käyttää käsimerkkejä

4. Namahaaste (vaikea)

- Koira käsketään maahan merkityn viivan kohdalle, koira voi olla hihnassa tai vapaana
- Kilpailija asettaa valitsemansa namin tai namit koiran kuonon/kallon/käpälän tai muun ruumiinosan päälle (ennalta ilmoittamansa) ja kehottaa odottamaan lupaa
- Tuomari kellottaa 30 s siitä kuin kilpailija on asettanut viimeisen namin
- Mikäli namit pysyvät paikallaan vaaditun ajan, saa kilpailija maksimipisteet

5. Käsittelytehtävä: Koiran terveystarkastus

- Koira voi olla tehtävän suorituksen ajan käskyn alla tai vapaasti kunhan varmistetaan ettei se karkaa
- Kilpailijan tulee näyttää tuomarille samalla kertoen mitä eri kohtia tarkastamalla voidaan kotioloissa tarkkailla koiran terveyttä ja hyvinvointia.
- Seuraavien kohtien tarkastaminen ja esitteleminen tuomarille hyväksytään, vähintään kolmen eri kohdan esitteleminen antaa maksimipisteet:
  - korvat
  - silmät
  - suu
  - imusolmukkeet (kaulalla, lavoissa, kainaloissa, nivusissa, reidessä)
  - peräaukko ja anaalirauhaset
  - iho ja karvapeite
  - lihavuuskunto
  - lihaskunto

KOIRATTOMAT TEHTÄVÄT:

6. Koiratietous: Koiriin liittyvää numeerista tietoa

- Kysymykset voidaan esittää kirjallisesti tai suullisesti joko koko kilpailijaryhmälle kerralla tai yksitellen (suullisessa ryhmätoteutuksessa tulee varmistua kaikkien omatoimisesta vastaamisesta).
- Vähintään 3 kysymykseen oikein vastaaminen antaa maksimipistemäärän
- Kysymykset:
  - Kuinka monta hammasta kuuluu aikuisen koiran normaaliin hampaistoon? (42 kpl)
  - Kuinka kauan keskimäärin koiran tiineys kestää? (63 vrk)
  - Kuinka monta kennelpiiriä Suomen Kennelliiton alaisuudessa toimii? (19kpl)
  - Kuinka monta päivää yleensä kestävät Kennelliiton järjestämät Voittajänäyttelyt? (2 päivää)
  - Kuinka moneen roturyhmään koirarodut on jaettu FCI:n roturyhmäjaottelun mukaan? (10 roturyhmään)
  - Kuinka monta eri rotua mäyräkoiria on olemassa? (9 eri rotua)
  - Mikä on Kennelliiton nuorisojäsenyyden yläikäraja? (18 vuotta)
  - Kuinka monta eri kokoa snautsereita on olemassa? (3; kääpiö, normi ja suursnautseri)
  - Kuinka monta kotimaista koirarotua meillä on? (5: suomenlapinkoira, suomenajokoira, suomenpystykorva, lapinporokoira ja karjalankarhukoira)

7. Koiratietous: Koiran rakenne (Vaikeusaste 3)

- Tehtävää varten on joko iso koirankuva (sivukuva) tai seisova koiralelu, josta kilpailija voi näyttää tarvittavat ruumiinosat

- Kilpailijan tulee näyttää tuomarille ruumiinosat ja tehtävästä saa maksimipisteet, kun vähintään 3 osaa on oikein
- Ruumiinosat:
  - lanne
  - otsapenger
  - istuinkyhmy
  - sarvennainen
  - kyynärpää
  - välikämmen

Kahden pisteen tehtävät:

KOIRALLISET TEHTÄVÄT

8. Pujottelu jalkojen välistä

- Pujottelu kilpailijan jalkojen välistä
- Koiran tulee pujotella kilpailijan jalkojen välistä yhtäjaksoisesti merkityn neljän metrin matkan. Koiraa saa ohjata ja auttaa käsien avulla.

9. Liikkeestä istuminen tai maahanmeno

- Liike lähtee merkityn merkin kohdalta
- Koiran tulee seurata kilpailijan vasemmalla puolella kolme metriä
- Osoitetun merkin kohdalla kilpailijan antaa koiralle ennalta valitsemansa ”maahan” tai ”istu”- käskyn

10. Estehyppy

- Kilpailija jättää koiran istumaan merkityn viivan kohdalle esteen taakse
- Kilpailija kävelee esteen toiselle puolelle merkityn viivan kohdalle ja kutsuu koiran hyppäämään esteen yli
- Koiran tulee tulla kilpailijan luokse suoraan hypäten esteen yli

11. Pujottelu merkkikartioiden välistä

- Tehtävässä on neljä merkkikartiota tai vastaavaa
- Merkkien välit ovat noin kaksi metriä
- Pujottelu suoritetaan aina aloittaen niin, että ensimmäinen merkki jää koirakon vasemmalle puolelle
- Tehtävä päättyy, kun koirakko on pujotellut merkit edestakaisin ja palannut merkkiviivan taakse

12. Kiertäminen kilpailijan ympäri

- Koiran tulee kiertää kilpailijan ympäri tiiviisti kolme kertaa kilpailijan seistessä paikoillaan

13. Seurauttaminen jalkojen välissä

- Koiran tulee kulkea kilpailijan jalkojen välissä eteenpäin merkityltä aloituskohdalta kolme metriä eteenpäin merkittyyn kohtaan, jossa suoritus päättyy

14. Agilitypujottelu

- Koira pujottelee 12 agilitykeppiä siten, että ensimmäinen keppi jää koiran vasemmalle puolelle ja viimeinen keppi koiran oikealle puolelle
- Koiran pitää pujotella jokainen keppiväli

15. Namihaaste (keskivaikea)

- Koira käsketään maahan merkityn viivan kohdalle, koira voi olla hihnassa tai vapaana
- Kilpailija asettaa valitsemansa namin tai namit koiran eteen maahan ja kehottaa odottamaan lupaa
- Tuomari kellottaa 30 s siitä kuin kilpailija on asettanut viimeisen namin
- Mikäli namit pysyvät paikallaan vaaditun ajan, saa kilpailija maksimipisteet

16. Käsittelytehtävä: vieraan koiran käsittely

- Järjestäjät tuovat paikalle ystävällisen ja käsittelyyn tottuneen kilpailijalle vieraan koiran
- Kilpailijan tulee pukea vieraalle koiralle päälle joku varuste (valjaat, takki, kilpailuliivi tms.)
- Järjestäjä esittelee tarvittaessa varusteen nuorelle, jos hän ei ole aiemmin sellaista nähnyt

KOIRATTOMAT TEHTÄVÄT:

17. Koiratietous: Koirarotuihin liittyvät kysymykset

- Kysymykset voidaan esittää kirjallisesti tai suullisesti joko koko kilpailijaryhmälle kerralla tai yksitellen (suullisessa ryhmätoteutuksessa tulee varmistua kaikkien omatoimisesta vastaamisesta).
- Vähintään 3 kysymykseen oikein vastaaminen antaa maksimipistemäärän
- Kysymykset:
  - Minkävärinen tulisi suomenpystykorvan olla? (punaruskea, ruskeanpunainen, kellanpunainen)

- Mikä on seuraavien rotujen alkuperämaa:
dreeveri (Ruotsi)
schipperke (Belgia)
tanskandoggi (Saksa)
dalmatiankoira (Kroatia)
lapinporokoira (Suomi)
chihuahua (Meksiko)
- Mikä erottaa papillonin ja phalenen toisistaan? (korvat; toisella pystyt ja toisella lurpat)
- Mikä on rekisteröintimäärien perusteella Suomen suosituin koirarotu (2010–2023)? (labradorinnoutaja)
- Mikä on erikoista basenjisissa? (se ei osaa haukkua)
- Mikä on erikoista chow chow:ssa? (sininen kieli)
- Miksi kutsutaan raidallista väriä koirissa? (brindle)

18. Koiratietous: Koiran rakenne (Vaikeusaste 2)

- Tehtävää varten on joko iso koirankuva (sivukuva) tai seisova koiralelu, josta kilpailija voi näyttää tarvittavat ruumiinosat
- Kilpailijan tulee näyttää tuomarille ruumiinosat ja tehtävästä saa maksimipisteet, kun vähintään 3 osaa on oikein
Ruumiinosat:
  - säkä
  - eturinta
  - kinner
  - polvi
  - poski
  - lapaluu

19. Koiratietous: tunnista koiratarvikkeita

- Tehtävää varten paikalle tuodaan erilaisia koiratarvikkeita, jotka kilpailijan täytyy tunnistaa ja nimetä. Määritellä minimimäärä tunnistettavia maksimipisteiden saamiseen. Huomioikaa, ettei välttämättä esim. jonkun harjan tarkkaa nimeä voi osata.
- Kilpailija voi vastata joko suullisesti tuomarille tai kirjoittaa vastaukset paperiin, jolloin koko ryhmä voi suorittaa tehtävän yhdessä
- Esineitä voi olla esim: vedonestovaljaat, vetovaljaat, näyttelyhihna, erilaisia pantoja, huomioliivi, tutkapanta, erilaisia harjoja tai muita trimmausvälineitä, ahmimisen estokuppeja, puuhamatto, aktivointilelu, koulutusleluja, naksutin jne.

Yhden pisteen tehtävät:

KOIRALLISET TEHTÄVÄT:

20. Luoksetulo

- Koira jätetään istumaan merkityn viivan kohdalle
- Kilpailija siirtyy 5–10 m päähän ja kutsuu koiraa, jonka tulee tulla suoraan luokse (koiralla voidaan pitää tehtävässä pitkä liinaa tarvittaessa)

21. Koiran kiertäminen

- Koira pyydetään istumaan merkitylle paikalle kilpailijan sivulle
- Kilpailija kiertää paikalla istuvan koiran ympäri ja palataan alkuperäiselle paikalle

22. Namihaaste (helppo)

- Koira käsketään maahan merkityn viivan kohdalle, koira voi olla hihnassa tai vapaana
- Kilpailija asettaa valitseman namin tai namit kämmenelleen koiran eteen ja kehottaa koira odottamaan lupaa
- Tuomari kellottaa 30s siitä kuin kilpailija on asettanut viimeisen namin
- Mikäli koira malttaa odottaa ja ottaa namit kädestä vasta vaaditun ajan kuluttua ja luvan saatuaan, saa kilpailija maksimipisteet

23. Käsitteytehtävä: Vieraaseen koiraan tutustuminen

- Koira on kilpailijalle ennalta tuntematon, kuitenkin vieraisiin ihmisiin ystävällisesti suhtautuva ja helposti käsiteltävä
- Kilpailijalle annetaan 5 minuuttia aikaa tutustua koiraan
- Kilpailijan tulee saada vieras koira lähtemään mukaansa kytkettynä ja onnistua kulkemaan sen kanssa ennalta merkitty lyhyt reitti
- Kilpailija saa käyttää leluja, nameja, kehuja yms. järjestäjän antaman koiraan liittyvän ohjeistuksen mukaisesti

KOIRATTOMAT TEHTÄVÄT

24. Koiritietous: Koiriin liittyvät yleiskysymykset

- Kysymykset voidaan esittää kirjallisesti tai suullisesti joko koko kilpailijaryhmälle kerralla tai yksitellen (suullisessa ryhmätoteutuksessa tulee varmistua kaikkien omatoimisesta vastaamisesta).
- Vähintään 3 kysymykseen oikein vastaaminen antaa maksimipistemäärän
- Kysymykset:
  - Millä tavoin koira voidaan trimmata, 1 oikea vastaus riittää? (leikkaamalla saksilla, leikkaamalla koneella, nyppimällä)

- Mikä ruumiinosa kertoo koiran mielialasta ja ennakoi sen käyttäytymistä? (häntä)
- Millaisia erilaisia karvapeitteitä koirilla on, 2 oikeaa vastausta riittää? (karvaton, sileäkarvainen, karkeakarvainen, kiharakarvainen, pitkäkarvainen)
- Mainitse 2 tehtävää, joihin koirarotuja on jalostettu? (vahtiminen, metsästys, paimennus, seurakoira)
- Mitä vastasyntyneet koiranpennut syövät? (emän maitoa)

25. Koiratietous: Koiran rakenne (Vaikeusaste 1)

- Tehtävää varten on joko iso koirankuva (sivukuva) tai seisova koiralelu, josta kilpailija voi näyttää tarvittavat ruumiinosat
- Kilpailijan tulee näyttää tuomarille ruumiinosat ja tehtävästä saa maksimipisteet, kun vähintään 3 osaa on oikein

Ruumiinosat:

- selkä
- reisi
- antura
- niska
- kuononselkä
- kallo
- rintakehä

TARVIKELISTA

Tarvikkeet vaihtelevat sen mukaan, mitä tehtäviä kilpailuun valitaan.

- Palkinnot kaikille tai kolmelle parhaalle sekä tsempparille
- Kartioita/ämpäreitä tai muita merkkejä
- Kehänauhaa/maalariinteippiä/jotain millä merkata tehtävien alueita
- 2–4 agilityhyppyä
- (Agilityputki)
- Agilitypujottelu
- Iso koirankuva tai seisova koiralelu, josta koiran eri ruumiinosia voidaan osoittaa
- Diplomit
- Tuomarinsihteerin muistiinpanovälineet
- Mahdolliset vastauspaperit
- Tehtävään sopivia lainakoiria sekä varusteita

KOIRATAITO-KURSSI

Koirataito-kurssilla käsitellään yleisesti koiriin liittyviä aiheita, tutustutaan rodun valintaan ja koiran hankintaan sekä opetellaan koiran hyvän elämän perusteita mm. koiran perushoitoa ja koiran koulutusta.

Löydät kurssiin liittyvät materiaalit Suomen Kennelliiton sivuilta osoitteesta www.kennelliitto.fi/koirataito-kurssi

Kurssiin liittyvät materiaalit:

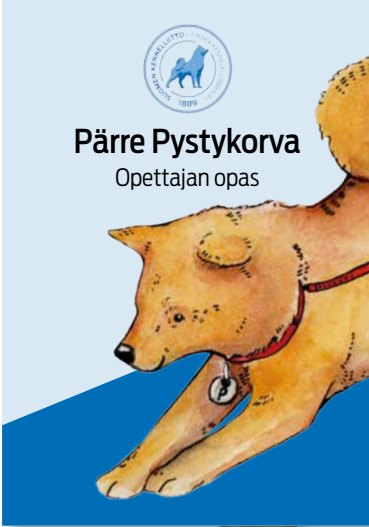
- kurssimateriaali: kouluttajan diat
- koiran elekieli: kouluttajan diat
- koirataitokurssi käytännön harjoitukset kouluttajalle
- koiran rakenne: tulostettava kuva ja ruumiinosat
- koirataitokurssin koekysymyksiä
- koirataitokurssin todistus

Tutustu myös muihin oppaisiimme!

Oppaat löydät verkkosivuiltamme kennelliitto.fi/nuoret/oppaat

Pärrre Pystykorva -materiaalit
Metsästyskoirapäivä: Järjestäjän opas
Nuorten koiraleirin järjestäjän opas

SEIKKAILU ALKAA

15A **15A**

Ilmoittamalla kiinnostasi ja läsnäoloa luotusta Kennelliiton osastoklubiin, josta voit osallistua kysymyksiin yksin, parhaiten tai pienessä ryhmässä.

Mitäkin erikoista kaniini kaniini voi olla?

- A. kappanbittisiä
- B. kaniinimaisia
- C. lauhkaneita

Mitäkin erikoista, mitä kaniini pitää?

- A. kaniini tarvitsee ruokaa päivittäin
- B. kaniini ei ole järkevä eläin
- C. kaniini tarvitsee jatkuvan seurustelun

Mitä kaniinista ajatella kaniini pitää olla aina kaniini seuralainen?

- A. vettä
- B. ruokaa
- C. ruokaa ja vettä

Mitä kaniinilla on erikoista parantaa kaniini kaniini?

- A. ruokaa
- B. vettä
- C. ruokaa

Mitä kaniinista ajatella?

- A. kaniini
- B. kaniini
- C. kaniini

Mitä vamma Kennelliiton on parantanut?

- A. 1955
- B. 1985
- C. 1995

Kunni onniä jäsenä Kennelliiton on?

- A. 1000 euroa
- B. 1000 euroa
- C. 1000 euroa

Mitä on Kennelliiton jäsenlehtiä varten?

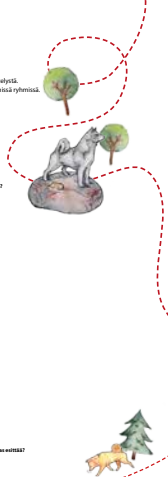
- A. Kaniini
- B. Kaniini
- C. Kaniini

Mitä Kennelliiton kaniiniä ajatella?

- A. Kaniini
- B. Kaniini
- C. Kaniini

Kennelliiton kaniiniä edessä on kaniiniä. Mitä vettä vettä vettä?

- A. kaniiniä
- B. kaniiniä
- C. kaniiniä

METSÄSTYSKOIRAPÄIVÄ: JÄRJESTÄJÄN OPAS

 Kennelliiton Nuoret

Tämän oppaan avulla toteutat onnistuneen nuorten koiraleirin, helposti ja mukavasti.
-Riikka Niemikallio

NUORTEN KOIRALEIRIN JÄRJESTÄJÄN OPAS 2023

 Kennelliiton Nuoret

Pärre Pystykorva

Pärre Pystykorvan seikkailut koostuu opettajan oppaasta ja oppilaan tehtävistä. Materiaali on suunnattu ala-asteen kouluille ja kerhoille. Pärre Pystykorvan tarinaan nivoutuu erilaisia asiakokonaisuuksia koirista, niiden hyvinvoinnista ja koirien ihmiselle hyvää tekevästä vaikutuksesta sekä koirien kanssa harrastamisesta.

Metsästyskoirapäivä: Järjestäjän opas

Suomen Kennelliiton ja Suomen Metsästäjäliiton yhteistyössä kokoama opas Metsästyskoira-aiheisen päivän järjestämisestä esimerkiksi nuorten leirille. Päivän tavoitteena on tutustuttaa eri metsästyskoirarotuja nuorille ja kertoa koirien käyttötarkoituksista. Tähän oppaaseen on koottu ohjeet ja materiaalipaketti Metsästyskoirapäivän järjestäjälle. Materiaaleista löytyy perusasiat, jotka kerrotaan joka kerta ja perusasioiden lisäksi valinnaisia rasteja ja tehtäviä, jotka jokainen järjestäjä voi valikoida mielensä ja käytettävissä olevien resurssien mukaan.

Nuorten koiraleirin järjestäjän opas

Tämä opas on tehty juuri sinua varten, joka haluat järjestää nuorten koiraleirin. Oppaan avulla pääset etenemään ideasta suunnitelmaan ja siitä toteutukseen. Oppaan avulla pääset toteuttamaan juuri oman näköisesi nuorten koiraleirin. Leiri voi olla yön yli järjestettävä tai sitten päiväleiri. Erityispiirteenä tässä oppaassa on se, että leirille osallistuu nuori koiransa kanssa.

Kennelliiton
Nuoret